

AZ ÖTLET

Peti nem volt túl népszerű. Nem volt gazdag, nem is volt szegény, nem volt túl helyes, nem is volt csúnya, olyan fakó, az átlag. Sok mindenbe belekapott, végül mindannyi szülői feddés ellenére, az IT-világánál kötött ki. Kamaszként már ő is érezte, hogy nem feltétlenül az online háború lesz az, amitől végre barátnője akad. Arra jutott, egy jó Tiktok-csatorna kell neki. A könnyű videóötletek számára kevésnek tűntek, Peti tudta, ennél több kell. Tőlük nem messze volt egy ruhagyár. Volt ruhagyár, hiszen a rendszerváltás után privatizálták, majd a '90-es évek közepén rájöttek, nem éri már meg senkinek a magyar kabát. Peti remélte, ez nagy dobás lesz. Szikék, ragasztók, tűk, boros flakonok, fecskendők fogadták. Megtalálta az étkezőt, s ott volt még '68-ból a hímezett fali dísz: „teli hassal a munka is jobban megy”. A videójában ez a szóttos szerepelt, majd a sarokban alvó hajléktalanra vezette a kamerát. Százszentes meglekintés, ezres feliratkozás, több száz szívecske, Peti boldog volt.

A FALUK

Egy videó, nem videó, a mai kor sikerei rövidebb életűek a tiszavirágnál. Peti nagymamája falun lakott, egy igazi falun. Hiszen ma már külön kell választani az igazit és a kisvárosi falut. Utóbbira jellemző, hogy egy város közelében, maximum 20-25 km-re fekszik. Megosztott, mert laknak még benne a régi idők falusiai, de többségük már betelepült. Megvették a telket, mert olcsóbb, mint a városban. Építtettek rá egy házat, generálkivitelezővel, nincs már kaláka. Az utcakép napelem, kovácsoltvas kerítés, térkő násztánc. A kertész szerdánként jár és saját Facebook-csoportja is van a kisvárosi falunak.

Peti mamája nem ilyen faluban lakott, hanem a kevés megmaradt igaziak egyikében. Itt még működik kocsmá, mellette van bolt, vele átellenben a templom. Ahogy haladtak a mamához, Peti hiába járt már itt ezerszer, olyat látott, amit még soha: a háromutcás falu minden harmadik háza üres. Petiben azonnal felcsillant a flow: ez kell, ilyen senki nem csinált még, ez fátum, ez egyedi.

„Nincs már itt senki, nincs gyerek... hát ki lakna itt? Minek laknának itt...? Nincs munka! Az én időmben egyszerre tízen voltunk terhesek! De akkor volt még munka!” Szomorú volt ugyan a nagymamai reflektálás a miértekre, de ez egyben felért a zöld jelzéssel. Peti nemrég olvasta a befutott celebek magvas gondolatait, amik szerint, ha egy szülőt vagy rokont beveszel a videódba, az csak még jobban felpörgeti azt, így gondolta, ez duplán üthet.

Három megállót tudtak le: az elsónél jött a svájci hitel. Gondos családként éltek, de a fiúknak sok volt a 2 milliós autóra 7 milliót törleszteni. A szülői házat így vitte a kezés, a lak azóta az összedőlésre vár. A második még legalább 4-5 másik esetet

képviselet: tisztas emberek, egyszerű élettel. Ledolgozták a 40 évüket, megöregedtek. Felnevelték a gyerekeket, a szülők maradtak, a fiatalok mentek. Külföldre, Pestre. A házat megöröklik, jobb esetben nem vesznek össze a jusson. Eladják, és jönnek a külföldi kalandorok. Néha jól sült el, s lesz belőle egy sárgára kifestett, tiroli mintás vityilló. De a többség nem ez, hanem az alig semmi feletti törődés: nyáron havonta lenyírják a fűvet, télen az első hidegnél elzárják a vizet és néha megnézik, működik-e a kazán. Erre jó párszor egy helyit kérnek meg, aki így legalább a falusi kocsmában és a boltban visszaforgatja a szülőföldje hozadékát.

A harmadik különleges volt. Meghajoltak a tetőgerendák, a kémény mellett deltatorkolatként váltak szét a cserepek és már a madarak sem érezték biztonságosnak, ha leszállnak a padlásra. A mama mégis nem szimplán belépett, hanem kopogott. Egy ős, amolyan pitypangfrizurájú hölgy nyitotta ki a hézagos ajtót. A mama megkérdezte, a gyerek csinálhat-e pár felvételt, végső soron ezért jöttek. Bent a három szobából egyet már ki sem nyitottak. A második pedig egyben volt konyha és fürdő, a szélén egy lavórral. A házigazdát Gyöngyvérnek hívták, aki szerint hamarosan költözhetnek, mert azt a polgármester megígérte. Mint utóbb kiderült, mindennek már 3 éve. Peti kellő komolysággal kérdezte, hogy másik faluba menne? Gyöngyvér nem is igazán értette a kérdést. „Miért mennék? Minden ideköt. Hát, hogy a ház ilyen lett, arról meg nem a falu tehet.”

„Nem értitek ti ezt – summázta a történeteket már hazafelé a nagymama. Micsoda élet volt itt... ha voltak is problémák, megoldottuk. Ha a te öregapádnak kellett segítség, nem az volt a kérdés, hogy kit tud elhívni, hanem hogy 15 vagy 20 főre terítsek. És ez csak a szomszédokból és a rokonokból állt.” Peti csendesen nézett maga elé, és azon gondolkodott, hogy nem is tudja a szomszédok nevét.

A BEFEJZÉSEK

Peti feltöltött egy videót Gyöngyvérről, bevágva a miért mennék el innen mondatot, a konyhában lévő mosakodólavór és az illemhelyként szolgáló, sarokba letett vödör mellé. A zárókép az volt, ahogy az idős asszony beteszi az ajtót, aminek az alját egér-rágások csinosítják. Peti ezzel nagyot szakított a neten, és már az összesűgás sem maradt el a gimis lányoktól.

A TÖRTÉNET KÉTFÉLEKÉPPEN VÉGZŐDHET:

Mikor legközelebb kiutazik a család, Peti esze a siker ellenére nem az újabb videókon jár, hanem a sorsokon. Hiszen életek munkáját látta a saját szemével omladozva haldokolni. Megértette, hogy egy rosszul meghozott döntés vagy az ajándékpénz látszata köp szemközt több évtizednyi történelmet. Örök tanulsága lett az életének: vagy láss mélyen, vagy ne is láss sehogy.

De beállhat a B-opció is: Peti feltölti a többi háznál készült videókat. Majd megtudja, hogy a szomszéd faluban is van legalább 9 üres épület. Aztán szembejön vele, hogy a megye tele van ilyen településekkel, s elhagyott házakkal. A terv sikeres: 100 ezres nézettség, 10 ezres követőbázis. Néhány fizetett hirdetés és megnyíló rendezvény.

De egyszer elfogy az újdonság ereje. Peti egy dühkitöréses éjszakán törli az egész csatornát, amit ugyan később megbán, de visszacsinálni nem tud. S az egész weboldal olyan lesz, mint maga a tárgya, elvész a nemtörődömség oltárán és a könnyű élet keresésének vágyában.

A buborékfújó

Nagyon gyors volt a születésem. Szalagról jött a testem, egy kis kéz megfogott, majd csó alá rakott. Ott megöltöttek. Egy másik kis kéz rám csavarta a fedőmet, és visszarakott a szalagra. Egy újabb felkapott, a testemre dísznek színes matricát ragasztott, és küldött tovább. Tovább egy nagy sötét dobozba, ahol több száz testvéremmel voltam együtt. Hideg volt a születésem és dohos. Nem éreztem szellőt, nem láttam napfényt.

A kartonban élve alig vártuk, hogy végre elinduljunk. A legtöbb társam abban reménykedett, hogy lakodalmakban lesz főszereplő, és kicsi kezek a menyasszony felé fújják őket. Hisz kell-e gyönyörűbb halál, mint egy frissen sminkelt arcon lecsorgó könnyecseppel eggyé válni, majd átadni a halandóság pillanatát tapsvihar és szorgosan öblögetett torkok kurjongatásának közepette? A karton legidősebb lakója már hetek óta a szállításra várt, nagy kor ez a fújókák életében. Ő gyakran megkérdezett engem: mi leszel, ha nagy leszel? Egy királylány mosolya? Egy csibész csínytevése? Én nem tudtam válaszolni, csak annyit: fontos szeretnék lenni valakinek. Ennyi, nem több, de nem is kevesebb. Bölcs válasz – felelte rendre az öreg. Az utunk nem volt egyszerű. Szálltunk levegőben, egy gépmadár gyomrában. Zötyögtünk utakon, órákat, napokat. S végig csak az járt a fejemben: csak adja meg a sors, hogy legyek valakié. A harmadik vagy negyedik nagy géppel gurultunk, amikor egy erős, de igencsak megtöredezett kéz lerakott. Nem kellett sokat várni, mire hallottunk, hogy drágáltak minket, de legalább nem választottak külön, megvettek minden testvért.

Kalandoz életünk lett. Sorra jártuk hétvégéről hétvégére a falvakat, városokat. Érezni lehetett a frissen sült popcorn illatát, a vattacukor édeskés zamatát. Hallottuk a balra húzó pisztoly nyitását, csukását és a győztes lövések örömét. Sok testvéremet elvittek. Lett, akinek tragédia lett a sorsa: egy kis kéz kérte. Megkaptam, majd a földhöz is vágta. Buborékok helyett tócsaként maradt ott egy élet. Szép lassan mindenki elment, csak én, és az öreg maradtunk. Hiszel még? – kérdezte. Hiszek – feleltem. De egyre nehezebb volt. Végre aztán éreztem magamon egy mogyorószempárt. Egy gyönyörű kislány nézett. Eljött hát – gondoltam. Nem mert közelebb jönni, pedig úgy odakiáltottam volna: vegyél le, vigyél haza, s buboréktáncba borítom minden léptedet. Mögötte állt az anyja. Izzadt. Láttam, hogy körbenézett, s megkérdezi, mennyibe kerülök? 550. Ismét körbenézett. A mogyorószemű már szinte ugrált örömeiben. Elviszem – felelte. Az ő kezébe adtak először. Hideg volt és remegett. Ahogy adott volna tovább, jött egy nagyobb ember. Rám csapott. Megszorította anyuka

kezét. Erősen. Nagyon erősen. A körme alatt dohány volt, s pálinkát izzadt a tenyere. Minek ez a sz@r? – kérdezte vagy inkább ordította. Búcsú van – jött a remegő válasz. Na és? – azzal a férfi, akinek minden ujjbegye meg volt égetve, tuszkolt vissza a polcra. De jött a válasz: Már ki van fizetve. Így sem adott oda a mogyorószeműnek. A zsebébe vágott. Aprópénz, por és zsebkendőcafatok társa lettem. Elindultam az új családomhoz, és már egyre nehezebben hittem, hogy érhetek valamit. Elfogadtam volna már azt is, ha csak egyet fúj belőlem az én kis mogyorószeműm. De nem. A férfi felrakott egy polc tetejére, és valami bizonyítványról magyarázott. Hogy majd akkor... Csak szállt rám a por, mogyorószemű is egyre ritkábban állt meg előttem. Anya eleinte még áttörölt, de később már ő sem nyúlt hozzám. Elfelejtettek tán? Bele kellett törődnöm, hogy nem csak fontos nem leszek senkinek, de leélem úgy az életem, hogy sosem tudom meg, milyen is igazán.

A férfi füstje gyakran szállt rám. Sokszor láttam anyát földön, az orrát fogva, a szőnyegből vért kimosva, gyerekeit titokban altatva, félve főzve, a lakásban fázva. Mégis mindig visszajöttek. Egy napon egy kis kötött füzetet szorongatva jött haza mogyorószemű. Nagy puszikat kapott anyától. A kicsi lány boldog volt, és újra rám nézett. Hosszan, merengve, úgy, mint amikor először találkoztunk. – Magaddal hozhatod – jött az imaként belém maró hang. Nem mentek ti sehova! – üvöltött ki a férfi. Felkeltében az öléből pohárnyi bor vágódott a földre. Tántorogva indult el anya és mogyorószemű felé. Ahogy dülöngélt az egyik kezével megrántotta a szekrényt. Rezgett alattam minden. Csak néhány másodperc volt, ahogy lerepültem a szoba aljára. Még utoljára ránéztem mogyorószemű arcára, a falféhr tekintetével, és a szeme sarkában lecsorduló könnycseppel. Széttörtem. Éreztem, hogy minden folyadék kifolyik belőlem. Majd a férfi cipője lépett rám, gumi volt a talpa. A sarka hirtelen irányt változtatott. Láttam, ahogy a nagy háta repül felém. Aztán feketeség, és egy káromkodás. A csendet a kulcs elfordítása törte meg.

Gyere kislányom, menjünk! Ezt még hallottam, majd úgy folytam a szétnyíló parketta repedéseibe, az 560 forintos bor mellé, hogy tudtam, sikerült. Fontos lettem.

Az utolsó veréb

Szerettem őt és ő is szeretett engem. De ugyan ki hallott már olyat, hogy egy gólya és egy veréb? Ők mindig együtt voltak, az utolsó csabahegyi klán. Fogytak évről évre, ahogy anyám mesélte, az ő idejében még minden morzsára volt vagy 10 família, 10 gyerekkel és egy visszafeleselő főnékessel. De amire mi felnőttünk, Peti maradt az utolsó fiatal férfi veréb Csabahegyen. Nem bírták a levegőt, sokan köhögtek, majd magatehetetlenül borultak el. Kérte az anyja, üvöltött vele az apja, nógatták a komái: menj le vidékre, ott még élet a veréb élet, találsz magadnak egy menyecskét, lesz új családot, elégedéltek a kutyamaradékán és az erdő ajándékán. Talán hajlott is volna rá, de aztán találkoztunk. Onnantól már csak én, csak mi léteztünk. Egy

külvárosi rétre jártam békákért, mindig ezzel jött: ha ilyen szép hosszú lábam lenne, én is csak sétálgatnék.

Próbáltam kizárni, hiszen nekem pár hónap múlva Afrikába kellett mennem, s amúgy is, ki hallott már ilyet, hogy egy gólya és egy veréb? Erre mindig azt mondta: ami igazán különleges, azt nem centiben mérik. Elmondta azt is, hogy nem akar vidékre menni. Neki többet ért egy troli tetején utazni, a libegő karfáján elmerengni, a fesztiválpoharak maradékából becsicscentve nótázni, mint hogy a biztos megélhetésért vegyüljön a vidék verebeivel. Kívülálló lett volna örökre, a nagyvárosi, aki nem tudja milyen a zöldben telelni, fázni, a vadaktól elbújni, a gazdák diuhét megúszni.

Egy hosszú nyári éjszakán, titokban csattant el az első csók. Megígérte, nem hagy el, télen sem. Mondtam neki, itt maradok én, nem én lennék az első. De ő hajthatatlan volt, tud egy csodaszert, amitől el fog tudni repülni velem még a világ végére is. Reggelente a gyerekekbereket figyelte, azok a buszra várva sorban dobálták el a kis piros flakonjaikat, abban volt egy lötyty. Felkortyolta Peti és még a tollai is feszesebben álltak. Mérte, minden egyes nap mérte nekem, hogy hány kilométert bír szünet nélkül repülni. 1-3-5, csak mondta és mondta. Nyilván híre ment ennek a gólyák között. Kiröhögtek: maradj inkább a szemetesnél, törpe ... a szomszéd faluról álmodozz, ne Afrikáról...

Megtagadták az övéi is, de nem haragudott rájuk, hisz valóban, ki hallott már ilyet, hogy egy gólya és egy veréb? Pláne Afrikában. Megterveztünk mindent, naponta pihenünk, még akkor is átérhetünk. Ismerem már az utat, bár féltem, de miatta elhittem – menni fog. Kérleltem, hogy fejezze be az emberek utáni járkálást, mert nem tudhatjuk, hogy mi méreg és mi gyógyszer, hisz hasonló csak a hasonlóban bízhat. De erre mindig félvállról csiripelt vissza: ezt pont te mondod? Kereste a piros dobozt, de itta a fekete lötytyöket is, tele volt velük a járda. Ahogy közeledett az utazás, már éjjel sem aludt, csak remegve mormogta: ott fordulunk balra, a tenger nehéz lesz, de van egy kis sziget. A nyár utolsó napjain hazament búcsúzni. Az apja látni sem akarta, az anyja zokogott, úgy engedte el, mint a halálba menőt. Peti nyugtatta: fél év és visszatérek, kicsit barnább leszek, de talán megismersz. Az anyja nem nevetett.

A csapatral együtt indultunk, nem örültek, de egy ilyen útnál nincs idő hisztizni, mindenki teszi a dolgát, repül. Már majdnem kiértünk az országból, s egyre több elismerő biccentés jött Peti felé. Láttam, hogy fárad, de nem volt messze az első pihenőnk. Tudta, hogy nem szabad alacsonyan repülni, tartotta magát, amíg tudta, de szép lassan ereszkedett. Egy város szélén jártunk, amikor észrevettem, még lejjebb száll. Üvöltve emeltem a csőröm, de már csak annyit láttam, ahogy egyenesen egy vezetéknek repül, és a mélybe zuhan. Megtaláltam a földön, már nem élt. Búcsú nélkül ment el. Az utolsó veréb, aki elhitte, hogy szerethet egy gólyát, hogy élhet Afrikában, hogy lehetnek álmái. S cserébe arra sem volt időm, hogy elmondjam neki, én is szeretlek, te örült.

Ez volt az utolsó mondat Sári, a gólya naplójában. Végül ő sem ért el Afrikába és Csabahegyen sem látták többé. Azt mondják, az országhatáron él, és ott várja, hogy jöjjön az örök tél.